

بررسی مقایسه ای اثر ژل آنتی باکتریال و صابون در تأمین بهداشت دست افراد نظامی

حسن نیکویی نژاد^{۱*}، غلامعلی قربانی^۲، حسین اکبری^۳، سید احمد خلیفه سلطانی^۴

آدرس مکاتبه: دانشگاه علوم پزشکی بقیه ا... (عج)، پژوهشکده‌ی طب رزمی، مرکز تحقیقات بهداشت نظامی، تهران، ایران.

تاریخ اعلام قبولی مقاله: ۱۴/۱۰/۸۵

تاریخ دریافت مقاله اصلاح شده: ۲۵/۹/۸۵

تاریخ اعلام وصول: ۲۹/۶/۸۵

خلاصه

مقدمه: کمبود آب بهداشتی در عملیات نظامی باعث کاهش بهداشت دست می شود. هدف این مطالعه، بررسی تأثیر ژل آنتی باکتریال در مقایسه با آب و صابون در تأمین بهداشت دست می باشد.

مواد و روش کار: مطالعه به شکل تجربی و به صورت تصادفی ساده در دو گروه ۳۵ نفره از نظامیان نیروی هوایی مرکز آیت ا... کاشانی شهر کاشان در سال ۸۵ انجام شد. به فاصله ۵ دقیقه قبل و بعد از مصرف صابون و ژل آنتی باکتریال، دو نمونه گرفته شد؛ نمونه‌ها در محیط‌های BA و EMB کشت داده شد و با تست های بیوشیمیایی نوع باکتری مشخص گردید. یافته‌ها با آزمونهای آماری مک نما، مجذور کای و t-تست آنالیز شد و $p < 0.05$ معنی دار محسوب گردید.

نتایج: شایعترین جرم قبل از مداخله در هر دو گروه استافیلوکوک کواگولاز مثبت بود. ژل آنتی باکتریال باعث کاهش ۹۳/۵٪ در تعداد کولونی‌های استافیلوکوکی و ۱۰۰٪ در گونه های دیگر گردید ($p < 0.01$). تعداد شمارش کولونی باکتریها با مصرف آب و صابون کاهش معنی داری نداشت ($p > 0.25$).

بحث: در این مطالعه مشخص شد که ژل آنتی باکتریال، نسبت به آب و صابون، تأثیر بیشتری در تأمین بهداشت دست دارد، کاربرد آن آسانتر است و احتیاج به آب هم ندارد. به همین خاطر استفاده از ژل آنتی باکتریال، به جای صابون، برای تأمین بهداشت دست در عملیات نظامی در منطقه‌ی با بهداشت عمومی پایین توصیه می شود.

واژگان کلیدی: صابون، ژل آنتی باکتریال، بهداشت دست.

مقدمه

پزشکی، آلودگی دست می تواند باعث شیوع بیماریهای روده ای و انگلی شود؛ همچنین شیگلا و میکروبیهای دیگر از این طریق می توانند باعث آلودگی غذا گردند. شستن دست با صابون یکی از دستورات بهداشتی است که برای جلوگیری از این آلودگی توصیه می شود [۳-۵]. حتی با استفاده از ضد عفونی کننده‌ی دست می توان از شیوع بیماریهایی مثل آنفلوانزا، در موقع اپیدمی آن، جلوگیری کرد

انتقال عفونت باعث افزایش هزینه و خسارت مالی و کاهش کیفیت زندگی می شود و رعایت بهداشت دست، اولین راه شناخته شده در کاهش انتقال عفونتها به دیگران است [۱]. راهنمای سازمان بهداشت جهانی در زمینه‌ی بهداشت دست تقریباً در تمام کشورها توصیه و اعمال می شود و اهمیت فراوان در جلوگیری از گسترش عفونت‌های بیمارستانی دارد [۲]. در افراد غیر از گروه

۱- معاونت بهداری نیروی هوایی سپاه، آموزشگاه نظامی آیت ا... کاشانی، نیروی هوایی سپاه، کاشان، ایران.

۲- استادیار بیماریهای عفونی، مرکز تحقیقات بهداشت نظامی، پژوهشکده‌ی طب رزمی، دانشگاه علوم پزشکی بقیه ا... (عج)، تهران، ایران.

نویسنده ی مسؤول
e-mail: gholamalighorbani@yahoo.com

۳- گروه آمار، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران.

۴- استادیار بیماریهای عفونی، گروه بیماریهای عفونی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران.